

**Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha**

Soudní č. 1672/1a, pošt. příhrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

SDĚLENÍ

ve věci žádosti o poskytnutí informace (bod 2.)

Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, jako subjekt povinný ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („povinný subjekt“), obdržela prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb dne [REDACTED] žádost o informaci podanou s odkazem na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“) a k ní požadavek na písemné vyjádření podle ustanovení § 154 zákona č. 500/2004 S., správní řád („správní řád“). Podání učinil [REDACTED]; bylo povinným subjektem zaevidováno pod čj. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

V další části podání (bod 2.) se žadatel domáhá doručení písemného vyjádření Vězeňské služby České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, a to s odkazem na právní úpravu zakotvenou v ustanovení § 154 správního řádu. Dotazuje se na verifikaci „*mezinárodních orgánů a organizací, které jsou na celosvětové i evropské úrovni považovány za součást procesu získávání a prošetřování informací o porušování lidských práv*“, kdy z tohoto titulu nejsou přípustné kontroly telefonního styku nebo korespondence osob ve výkonu trestu odnětí svobody.

I.

Povinný subjekt posuzoval body 1. a 2. žádosti v jednotlivých, samostatných řízeních, avšak zásadně konstantním přístupem, v souladu s principy zákonnosti a správního řízení.

Požadavky tak vždy posoudil z hlediska ústavního práva na svobodný přístup k informacím a účelu zákona o svobodném přístupu k informacím za užití odborných právních komentářů (viz *FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš: Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-273-1, str. 703*),

konstantní judikatury [např. *rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. října 2011 (čj. 7 As 101/2011 – 66)* nebo *usnesení Ústavního soudu ze dne 18. prosince 2002 (sp. zn. III. ÚS 156/02)*], kde se přímo konstatuje, že „*právo na informace nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti.*“

Požadavky posoudil rovněž z hlediska smyslu a účelu příslušných ustanovení zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů („zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), a další trestně právní legislativy i vnitřních předpisů Vězeňské služby České republiky.

Povinný subjekt vzal přitom v úvahu potřebu standardní podmínky užití, jelikož je „*informace poskytována na základě žádosti, poskytuje se za podmínek, které jsou objektivní, přiměřené, nediskriminační, nevýhradní a neomezují způsob ani účel následného využití poskytovaných informací a ve formátech a jazycích podle obsahu žádosti o poskytnutí informace, včetně k ní se vztahujících metadat, pokud tento zákon nestanoví jinak*“ (blíže viz ustanovení § 4a odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 241/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů).

II.

[REDAKCE]

[REDAKCE]

Dřívější požadavek na objasnění aplikace ustanovení § 17 odst. 3 a ustanovení § 18 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody nyní žadatel v podstatě opakuje. Jak lze z dotazu v bodě 2. žádosti dovodit, bez ohledu na své odvolání, se žadatel znovu dožaduje vysvětlení (kdy a proč), jsou na rozdíl od běžné korespondence a používání telefonu z kontroly korespondence a telefonního hovoru vyňaty zásilky určené pro mezinárodní orgány a mezinárodní lidskoprávní organizace.

Nicméně, požaduje se k tomu přímé vyjádření Vězeňské služby České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, ve smyslu a na základě ustanovení § 154 správního řádu.

Povinný subjekt má za to, že žadatel se tedy v podstatě opakovaně domáhá toho, aby mu povinný subjekt opatřil takové údaje, aby se mu dostalo vědomosti, poznání a vysvětlení na základě čeho se zaměstnanci Vězeňské služby České republiky řídí a podle čeho poznají potřebu „*uzavřené komunikace s mezinárodní organizací podle § 17 odst. 3 a § 18 odst. 5*“

zákona o výkonu trestu odnětí svobody; na základě čeho danou organizaci poznají, aby nejednali svévolně...“.

Institutem řízení o žádosti podle představ žadatele má být ovšem postup nikoliv podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ale záměrně zvolená forma vyjádření ve smyslu právní úpravy v ustanovení § 154 správního řádu. Zde se stanoví: „*Jestliže správní orgán vydává vyjádření, osvědčení, provádí ověření nebo činí sdělení, která se týkají dotčených osob, postupuje podle ustanovení této části, podle ustanovení části první, obdobně podle těchto ustanovení části druhé: § 10 až § 16, § 19 až § 26, § 29 až § 31, § 33 až § 35, § 37, § 40, § 62, § 63, a obdobně podle těchto ustanovení části třetí: § 134, § 137 a § 142 odst. 1 a 2; přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přítom potřebná.*“.

III.

Povinný subjekt v řízení respektoval zásadu zakotvenou v ustanovení § 37 správního řádu, že každé podání se posuzuje dle jeho skutečného obsahu, a nikoliv dle způsobu, jakým ho jeho autor označil (v posuzovaném případě „*vyjádření*“).

Nepřistoupil tedy ke zjednodušujícímu vyhodnocení podání založenému na tom, jakým způsobem ho jeho autor označil, nadepsal.

To značí, že ze skutečnosti, že autor své podání deklaroval jako požadavek „*na vyjádření*“ dle správního řádu, nelze automaticky dovozovat, že správní orgán Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, bude při vyřizování postupovat ve smyslu ustanovení § 154 správního řádu. Takovému postupu nadto brání zákonodárcem provedená právní úprava v ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Stanoví: „*Na řízení dle tohoto zákona se nevztahuje správní řád.*“.

Na základě věcného posouzení obsahu a charakteru dotazu, záměru žadatele, který inklinuje až ke snaze o obcházení zákona, Vězeňská služba České republiky podání nutně musela podřadit pod jiný, k tomu určený právní režim vyřizování. A postupovala zde plně v souladu se zásadou *lex specialit derogat legi generali* (zvláštní zákon má přednost před zákonem obecnějším).

Řízení o požadavku „*na vyjádření*“ Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, po správním uvážení podřadila pod režim zákona o svobodném přístupu k informacím. Jak *expressis verbis* stanoví právní úprava v ustanovení § 1: „*Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.*“.

IV.

Coby podstatné sdělení, odpověď na dotaz, „*podle čeho se zaměstnanci Vězeňské služby České republiky řídí a jak poznají potřebu uzavřené komunikace s mezinárodní organizací podle § 17 odst. 3 a § 18 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody; na základě čeho danou organizaci poznají, aby nejednali svévolně...“*, povinný subjekt žadatele odkazuje na právní úpravu v ustanovení § 34 odst. s odst. 2 řádu výkonu trestu odnětí svobody (s nadpisem „Ochrana práv a oprávněných zájmů odsouzených“). Ustanovení zní:

(1) Stížnosti a žádosti k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů může odsouzený adresovat jak státním orgánům České republiky, tak mezinárodním orgánům a organizacím, které jsou na celosvětové i evropské úrovni považovány za součást

procesu získávání a prošetřování informací o porušování lidských práv.

(2) Mezinárodními orgány a organizacemi uvedenými v odstavci 1 jsou zejména:

- a) Výbor pro lidská práva, Ženeva,*
- b) Komise pro lidská práva OSN, Ženeva,*
- c) Úřad pro lidská práva, Ženeva,*
- d) Výbor pro odstranění rasové diskriminace, Ženeva,*
- e) Výbor proti mučení, Ženeva,*
- f) Komise OSN pro postavení žen, Vídeň,*
- g) Výbor pro práva dítěte, Ženeva,*
- h) Vysoký komisař OSN pro lidská práva, Ženeva,*
- i) Vysoký komisař OSN pro uprchlíky, Ženeva, včetně pobočky v Praze,*
- j) Evropský soud pro lidská práva, Štrasburk,*
- k) Výbor pro zabránění mučení, Štrasburk,*
- l) Vysoký komisař OBSE pro národnostní menšiny, Haag,*
- m) Úřad OBSE pro demokratické instituce a lidská práva, Varšava,*
- n) Amnesty International, Londýn, včetně pobočky v Praze,*
- o) Mezinárodní Federace pro lidská práva, Paříž,*
- p) Mezinárodní helsinská federace pro lidská práva včetně pobočky v Praze,*
- r) Mezinárodní společnost pro lidská práva, Frankfurt,*
- s) Mezinárodní romská unie, Texas,*
- t) Mezinárodní výbor Červeného kříže, Ženeva, včetně pobočky v Praze.*

Při případném posuzování jiné, v demonstrativním výčtu neuvedené mezinárodní organizace, by byla klíčová recentní judikatura.

Pokud není k dispozici, tak správní uvážení, tudíž posouzení jejího statutu (stanov), povaha monitoringu, rozsah její územní působnosti i obecná znalost o jejím působení v oblasti šetření poznatků ve věcech porušování lidských práv (na podkladě principů mezinárodní solidarity, humanismu, zásad nestrannosti a nezávislosti), vycházejících hlavně z Všeobecné deklarace lidských práv Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluvy o právech dítěte a Úmluvy o právním postavení uprchlíků apod.

Rozhodné údaje, rozhodné rozlišovací znaky, by při té příležitosti vždy měly být obdobné jako u mezinárodních institucí, mezinárodních orgánů či mezinárodních lidskoprávních organizací jmenovaných ve shora citovaném ustanovení § 34 odst. 2 řádu výkonu trestu odnětí svobody.

Toliko za splnění těchto podmínek lze uplatnit přístup Vězeňské služby České republiky dle právní úpravy v ustanovení § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Cit.: *„Kontrola korespondence mezi odsouzeným a jeho obhájcem, odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci, mezi odsouzeným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřípustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.“*

Obdobně pouze a jen za splnění uvedených podmínek platí postup pro účely naplnění právní úpravy v ustanovení § 18 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Cit.: *„Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 17 odst. 3 nebo § 61 odst. 9, je Vězeňská služba České republiky oprávněna se seznamovat formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 3 a pořizovat jejich záznam.“*

V.

Na závěr povinný subjekt konstatuje, že provedeným způsobem vyřízení bodu 2. žádosti potvrdil, že státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, přičemž právě takový přístup má bránit před svévoli při činnosti orgánů veřejné moci (orgánu státní správy), protože jim je výslovně zakázáno činit něco, k čemu je zákon neoprávněn; je-li tudíž postup správního orgánu v souladu se základními zásadami a ústavně zaručenými právy, nejedná se o libovůli správního orgánu.

V této souvislosti lze odkázat i na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, který se k ve věci správního uvážení vyjádřil tímto způsobem: „*Správní uvážení je v první řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich je možné vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je takový orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle), tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl.*“.

Rozdělovník:

Adresát		Způsob doručení
1.	Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 00 Praha 4	uloženo do spisu